

Hol kezdődik az, hogy zsidók vagyunk? Hol végződik az, hogy magyarok vagyunk?

Sokakban és sokunkban tevődött már föl a kérdés: miért menekültek, miért menekülnek a zsidók 1945 után is? Mi az alapja, mi az oka annak a néha teljesen hisztérikusnak látszó áradatnak, amely olykor-olykor a zsidóságot magával ragadja?!

1945-ben a Palesztinába, ill. a nyugati demokráciákba való kivándorlás még természetesnek tűnhetett. Elevenen élt a koncentrációs táborok rémképe és rémélménye, s még nem látszottak azok a lehetőségek - s ma már tudjuk, hogy ezek is csak látszatlehetőségek voltak -, amelyek a zsidók gazdasági-emberi-nemzeti emancipációját jelenthették volna.

De hogy valamelyest is tisztábban lássunk ebben a zavaros történeti helyzetben, s hogy világosabban lássuk az átmenetet a nagy, 1945-ös emigrációs hullámtól a még nagyobb 1947-1950-es exodusig, ki kell térnünk néhány kellemetlen, eddig tabunak számító dologra.

A koncentrációs táborokból hazatérő zsidók *egy része*, s közülük, ma már tudjuk, a kommunista párttagok jeleskedtek, meglehetősen jellemző és meglehetősen meggondolatlan gyűlölettel foglalták el azokat a vezető pozíciókat, amelyeket a megszálló orosz, majd román hatóságok - ahogy sokáig hittük - nem csupán azért ruháztak rájuk, mert zsidók voltak, hanem amiért soraikból került ki a Kommunisták Romániai Pártjának 80-90%-a. Ők voltak azok, akik a hatalmi vákuumban és a tudati káoszban szilárdan kemény irányt szabtak, s hogy ennek tendenciája nem ismert tréfát, azt az mutatja a legjobban, hogy módszereiket igen sajnálatos módon a kommunista mentalitás által megkívánt és a Gestapo által kifejlesztett módszerekben találták meg. Ma már egyre félelmetesebb, mert bizonyosabbnak tűnik, mint bármikor a kezdetben bártortalan feltételezés, hogy a "zsidókat" a szovjet cinizmus nemcsak illegalista múltjuk, hanem auschwitz-i tapasztalataik alapján szemelték ki erre a célra. Magyarországon a nyilas terror elszenvedői és ezért a fasiszta módszereket legjobban ismerő egyének vették át a hatalmat meghatározó posztokat; Erdélyben a német haláltáborokból visszatértek voltak azok, akik a szovjetek által megkívánt (és a legszovjetebb) módszereket saját bőrükön szenvedték el, s ezért őket találták a legalkalmasabbnak arra, hogy e módszereket itthon is meghonosítsák.

És van itt egy másik, sok mindent megmagyarázó szempont is. A szovjet módszerek taktikai főnix-pusztulásaikor, nem a terror fő rendezőiként, csak a háttérben működő orosz vagy román tisztések kerültek és kerülhettek a megérdemelt gyűlölet és a meggondolatlan tömeghisztéria fókuszába, hanem ... a zsidók. A "zsidók", mint e gyalázatos korszellem kiszolgálói, ők, akiket beleugrattak ebbe az "évszázados gyalázatba", ők, akik, ha nagy hatáskörrel rendelkeztek is, nemigen voltak számosan - legalábbis Erdélyből szemlélve a dolgot. De épp elegendő voltak ahhoz mégis, hogy a zsidóságot *tömegében* kompromittálják, hogy néhány évtizedre megtévesszék az elnyomottak jogos indulatát, mely nem az oroszok és a szovjet mentalitás irányába hatott és fogalmazódott meg, hanem mint a "zsidófortélyok kritikája".

Történetileg e dolgok persze közel sem mentek ilyen egyszerűen. A hatalmi gépezetet kiépítő vagy e gépezetet működtető, zsidóknak minősülő statiszták végső soron magyarok voltak. Megzsarolhatóságuk, kiszolgáltatottságuk így egyszerre kettős volt. Ugyanakkor, a hatalom viszonylagos birtokában, a kezdetben ez a réteg volt az, amely az erdélyi elnyomott magyarság *kizárólagos védelmezője* lehetett és volt. Az, hogy a magyar nemzetiség az

ötvenes évek közepéig olyan-amilyen jogokkal még egyáltalán rendelkezett, az épp ennek a vékony és sokszor elátkozott rétegnek volt köszönhető.

Miután a román kommunista rezsim hatalmi kisebbségi komplexusait kezdte kinőni az oroszokkal szemben, s kezdte túltenni magát a magyarokkal szembeni kulturális-gazdasági összevetés kellemetlen eredményein, a hatalmi pozíciók zsidó származású birtokosai máról holnapra elveszítették állásaikat, s igen gyakran mindenüket. Ez a dolog mutatja a legjobban, hogy Erdélyben *a zsidó-ügy: magyar ügy*. Ha a zsidók a magyarok védelmére keltek, akkor ez nem mutatott és nem jelenthetett mást, mint hogy tudati-kulturális-emberi világuk magyar volt, s ezt követően, mikor a magyarok bajukban azonosították és azonosítják magukat a zsidókkal, ez sem jelentett mást, mint hogy politikailag a magyarok zsidók lettek Romániában.

S még hozzá egy olyan Romániában, ahol a fasiszta mentalitásnak töretlen történeti folytonossága és logikája munkál. Ez volt az a döntő erkölcsi-politikai érv, amely a zsidóságot a negyvenes évek végén tényleges emigrációba, az ötvenes években pedig belső emigrációba hajszolta.

A belső emigráció e vonatkozásban nem jelentett természetesen mást, mint asszimilációt. Azonban még évek sem kellettek ahhoz, hogy az így beugratott, román nyelvű és romló színvonalú iskolákban tudatukat és kultúrájukat lassan de biztosan magukról lekoptató emberek észrevegyék, hogy e rendszernek rájuk közel sem mint románokra van szüksége, hanem csak mint román zsidókra. A környező államokkal szemben - talán az egy Lengyelország kivételével, de az is micsoda különbség! - Romániában a zsidó státusz osztálystátusszá vált (e tekintetben is a fasiszta mentalitás precíz analógiáival találkozhatunk): a zsidók "kispolgárokká" lettek, afféle rejtett "plutokratákká", akiknek csak a bőrét kellett egy kicsit - persze gumibottal - megvakarni, hogy csak úgy hulljon belőlük az arany; bűnös értelmiségiek, akik megérdemelték, hogy orvos létükre trágyát hányjanak olykor, vagy jogászi praxisukat mint traktoristák kamatoztassák. Ehhez jött aztán az az antiszemita hecckampány, amely betetőzte a mai napig tartó és talán legvégzetesebb zsidó-emigráció tudati, még inkább tudatalatti megérlelődését.

A Ceaușescu-"nyitás" és Romániának a 67-es háborút követő enyhébb Izrael-bírálata kitérte a zsidók előtt a Nyugatra vagy az Izraelbe-távozás kapuit. Ebben az elhatározásban támogatta őket a meggyőződés, hogy románok úgyszemint lehetnek, magyarok meg épp miért legyenek? S e mentalításra visszafelelő alternatíva - vagyis, hogy akkor "légy legalább szabad ember!" -, lehet-e csodálkozni, hogy ezek után tízezreket ragadott magával?

E döntés meghozatalában persze nem kis szerepe volt a már zsidótlanított szekuritátének és a milíciónak, melynek, ha nem politikai bűnön, akkor legalább gazdasági vétségen mindig sikerült rajtakapnia a "zsidót", különösen ha szép lakása volt, ahova a körzeti milicista lehozathatta a hegyekből angolvécét még sohasem látott pereputtyát; ha volt egy akármilyen bélyeggyűjteménye (!), melyet megkívánhatott az illető tartományi (majd megyei) kultúrpartügyosztály valamelyik főnököcskéje - mert volt bizony ilyen is! És folytathatnánk...

A "zsidót" akkor már nem verték, csak kidobták az állásából. Nem verték csak néha, ha a határon esetleg "aranyat" találtak nála... És olykor, ha nem találtak nála, hisz akkor minden bizonnyal elrejtette valamelyik magyar cinkosánál. (E sorok írója nagyon szeretné tudni, hogy ezeket az intézkedéseket fogantató hatóságok tudatában vajon e szó: magyar, a zsidóval szemben mit is jelenthetett; fehér-zsidót?)

A zsidók pedig, a feketelábúak, a muzulmánok, a magyarokkal hazátlanságukban cinkosuló zsidók meg vették cókmojkukat, nekiveselkedtek a Balkánnak, s miközben félúton eldöntötték azt, hogy az Athén-Ludd vagy a Róma-Kennedy-repülőtér verziót választják-e

életcélnak, minden bizonnyal szerencsésebbnek érezték magukat az “otthonmaradó” magyaroknál.

És a cókókjukat most szedegető magyarok tudják csak igazán, hogy mennyire igazuk volt.
(Ara-Kovács Attila)